Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно привеждането в съответствие на задълженията за докладване в рамките на политиката в областта на околната среда и в тази връзка за изменение на директиви 86/278/ЕИО, 2002/49/ЕО, 2004/35/ЕО, 2007/2/ЕО, 2009/147/ЕО и 2010/63/ЕС, Регламент (ЕО) № 166/2006, Регламент (ЕС) № 995/2010, Регламент (ЕО) № 338/97 на Съвета и Регламент (ЕО) № 2173/2005 на Съвета“

[COM(2018) 381 final — 2018/0205 (COD)]

(2019/C 110/19)

Докладчик: **Vladimír NOVOTNÝ (CZ — I гр.)**

Консултации	Европейски парламент, 11.6.2018 г.
	Съвет, 22.6.2018 г.
Правно основание	Член 114, член 192, параграф 1, член 207 и член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз
Решение на Бюрото	17.4.2018 г. (в очакване на сезирането)
Компетентна секция	„Земеделие, развитие на селските райони, околна среда“
Приемане от секцията	5.10.2018 г.
Приемане на пленарна сесия	12.12.2018 г.
Пленарна сесия №	359
Резултат от гласуването („за“/„против“/„въздържал се“)	208/1/2

1. **Заключения и препоръки**

1.1. ЕИСК приветства предложението на Европейската комисия за привеждане в съответствие на задълженията за докладване в рамките на политиката в областта на околната среда и очаква то да доведе до по-голяма прозрачност на докладите и тяхното изготвяне, да предостави емпирична основа за оценяване на ефективността на политиките в областта на околната среда, опростени процедури и намаляване на административната тежест както за Комисията, така и за държавите членки.

1.2. ЕИСК напълно подкрепя новия подход на Европейската комисия по отношение на докладването в областта на околната среда, който се основава на цялостно модернизиране на процедурите за събиране на данни, докладване и последваща екологична оценка с помощта на системите INSPIRE и „Коперник“, прехвърлянето на данни в реално време и тяхната електронна обработка. ЕИСК счита, че предложението на Комисията е в съответствие с подхода за по-добро регулиране и с програмата REFIT.

1.3. ЕИСК препоръчва централните бази данни на Европейската агенция за околна среда (ЕАОС) да бъдат използвани за свързване на данни и информация относно околната среда с географски, икономически и социални данни и за цялостното им тълкуване.

1.4. ЕИСК отново настоятелно призовава за включване на организациите на гражданското общество в изготвянето и обсъждането на докладите в областта на околната среда в държавите членки.

1.5. ЕИСК счита, че е по-добре конкретните изисквания за докладване относно околната среда да се адаптират към промените отколкото да се прилага единен универсален подход, при условие че се запази високото качество на данните и докладите за околната среда.

1.6. ЕИСК е убеден, че актуализирането на докладването в областта на околната среда и последващото обработване и оценка на екологичните данни ще допринесе значително за постигане на целите на Конвенцията за достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда (Конвенцията от Орхус).

1.7. ЕИСК призовава правителствата на държавите — членки на ЕС, техните органи и агенции, Европейската комисия и Европейската агенция за околна среда да удвоят усилията за подобряване на достъпа, яснотата и информационната стойност на докладите в областта на околната среда и информацията за широк кръг от гражданското общество и неговите организации по тези въпроси.

1.8. ЕИСК препоръчва достиженията на правото на ЕС относно събирането на данни, информацията и докладването в областта на околната среда да бъдат редовно оценявани и преразглеждани в бъдеще, да се намали периодът между събирането, обработването и публикуването на данни и да се повиши тяхната достъпност, прозрачност и яснота.

1.9. ЕИСК призовава организациите за опазване на околната среда да работят по-активно за повишаване на обществената осведоменост за състоянието на околната среда в техните страни или региони. Настойчиво приканва Комисията да ги насърчава и финансира за това.

2. **Документът на Комисията**

2.1. През 2017 г. Комисията публикува всеобхватна оценка от проверката за пригодност относно докладването в областта на околната среда. В нея бяха обхванати 181 задължения за докладване, които произтичат от 58 акта от законодателството на ЕС в областта на околната среда.

2.2. Този хоризонтален и всеобхватен анализ на задълженията за докладване ([1]) беше извършен с цел повишаване на прозрачността, предоставяне на емпирична основа за бъдещи оценки и опростяване и намаляване на административната тежест за държавите членки и за Комисията.

2.3. Индивидуалната оценка на въпросните законодателни актове показа, че съществува възможност за подобряване на докладването, предвидена в следните актове:

— Директива 2002/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([2]) относно шума в околната среда ([3]),

— Директива 2004/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([4]). Директива относно екологичната отговорност ([5]),

— Директива 2007/2/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([6]): Директива INSPIRE (Инфраструктура за пространствена информация) ([7]),

— Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([8]) и 92/43/ЕИО на Съвета ([9]): Директивата за птиците и Директивата за местообитанията ([10]),

— Директива 2010/63/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ([11]) относно изпитванията върху животни ([12]),

— Регламент (ЕО) № 166/2006 на Европейския парламент и на Съвета ([13]) относно Европейски регистър за изпускането и преноса на замърсители (E-PRTR ([14])),

— Директива 86/278/ЕИО на Съвета ([15]) относно утайките от отпадъчни води,

— Регламент (ЕС) № 995/2010 на Европейския парламент и на Съвета ([16]) относно дървения материал,

([1]) SWD(2017) 230.
([2]) ОВ L 189, 18.7.2002 г., стр. 12.
([3]) SWD(2016) 454.
([4]) ОВ L 143, 30.4.2004 г., стр. 56.
([5]) SWD(2016) 121.
([6]) ОВ L 108, 25.4.2007 г., стр. 1.
([7]) COM(2016) 478 и SWD(2016) 273.
([8]) ОВ L 20, 26.1.2010 г., стр. 7.
([9]) ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7.
([10]) SWD(2016) 472 final.
([11]) ОВ L 276, 20.10.2010 г., стр. 33.
([12]) COM(2017) 631 и SWD(2017) 353.
([13]) ОВ L 33, 4.2.2006 г., стр. 1.
([14]) SWD(2017) 711.
([15]) ОВ L 181, 4.7.1986 г., стр. 6.
([16]) ОВ L 295, 12.11.2010 г., стр. 23.

— Регламент (ЕО) № 338/97 на Съвета ([17]) (CITES),

— Регламент (ЕО) № 2173/2005 на Съвета ([18]) относно прилагане на законодателството в областта на горите, управлението и търговията (FLEGT).

Понастоящем протича процес на привеждане в съответствие на текущите предложения на Европейската комисия, предадени през 2018 г., относно питейната вода, устойчивите органични замърсители, повторното използване на отпадъчни води и пластмасови продукти за еднократна употреба.

2.4. Въз основа на тази оценка са изготвени предложение за привеждане в съответствие на отделните законодателни актове, свързани с докладите в областта на околната среда, и подробен план за изпълнение на предложените изменения.

2.5. Целта на предложението е да оптимизира съществуващите задължения, свързани с докладването, прозрачността и мониторинга на изпълнението, както са заложени в законодателството на ЕС, като същевременно се спазват принципите на необходимост, субсидиарност и пропорционалност. Друга цел на предложението е да се приведат в съответствие изискванията на съответното законодателство и да се подобри емпиричната основа за прилагане на политиката на ЕС.

2.6. Предложението включва стъпки за подобряване на прозрачността и субсидиарността (в осем правни акта), опростяване или отпадане на задължения за докладване (в седем правни акта), привеждане в съответствие на крайните срокове за докладване (в три правни акта), опростяване на общия за Съюза преглед и изясняване на ролята на институциите на ЕС (в осем правни акта) и за подготовка за бъдещите оценки (в пет правни акта).

2.7. Предложението спомага да се гарантира, че обществеността има достъп до ясна информация относно околната среда на национално равнище. По този начин обществеността ще разполага с общ поглед върху случващото се в областта на околната среда в Европа като цяло, а националните публични органи ще могат да се справят с трансгранични проблеми. Освен това предложението следва да намали тежестта върху държавите членки, да укрепи субсидиарността и да направи по-достъпна за обществеността информацията относно изпълнението.

3. **Общи коментари**

3.1. ЕИСК приветства предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета за привеждане в съответствие на задълженията за докладване в областта на околната среда ([19]) като основна крачка към цялостната модернизация на начина, по който се изготвят и представят докладите в областта на околната среда. ЕИСК подкрепя използването на системите INSPIRE и „Коперник“, електронните инструменти за обработване на данни, реалното прехвърляне на данни, а по отношение на комуникацията — преминаването от официални писмени доклади към изграждане на динамични централни бази данни на равнището на Европейската комисия и на Европейската агенция за околна среда. Като повтаря мнението на Комисията и текста на предложението за регламент, ЕИСК отбелязва също, че промените в различните правни документи, свързани с подбора на показатели за околната среда, списъка на регламентираните вещества и техните граници, са чисто процедурни, а не материални.

3.2. Според ЕИСК опростяването и привеждането в съответствие на процедурите за изготвяне и представяне на докладите в областта на околната среда ще направи тези доклади по-ефективни и прозрачни. ЕИСК очаква предложението да доведе до намаляване на тежестта и разходите, свързани с изискванията за докладване, както предвижда законодателството на ЕС в областта на околната среда, и до значително намаление на периода между събирането и публикуването на данни.

3.3. ЕИСК счита, че е изключително важно да се повиши достъпността не само на докладите, но и на тяхната яснота и на информацията за големи групи от гражданското общество. ЕИСК заявява отново жизненоважната роля на гражданското общество не само като потребител на информация относно околната среда, но и като активен участник в събирането, съставянето и обсъждането на тази информация и тези доклади. Във връзка с това ЕИСК подчертава значението на оценката на въздействието върху околната среда и включването на гражданското общество в дискусиите по този въпрос.

([17]) ОВ L 61, 3.3.1997 г., стр. 1.
([18]) ОВ L 347, 30.12.2005 г., стр. 1.
([19]) COM(2018) 381 final — 2018/0205 (COD).

3.4. Предложението за преразглеждане на редица вече съществуващи законодателни актове спада към Програмата за пригодност и резултатност на регулаторната рамка на Комисията (REFIT ([20])). ЕИСК прие становище относно програмата REFIT ([21]), в което изрази загриженост относно установените слабости в оценките на въздействието върху околната среда и изтъква необходимостта от интегрирана и балансирана оценка на социалните, икономически и екологични измерения.

3.5. В своето становище относно прегледа на ЕС на изпълнението в областта на околната среда ([22]) ЕИСК подчертава значението на включването на гражданското общество в процеса на вземане на решения и в прегледа, като това се отнася и за преразглеждането на законодателството относно докладването в областта на околната среда.

3.6. Предложението на Европейската комисия съдържа препратки към Директива 2003/4/ЕО относно обществения достъп до информация за околната среда ([23]) и към Директива 2007/2/ЕО за пространствената информация и гарантира съгласуваност с изискванията на тези директиви. ЕИСК прие становище относно достъпа до правосъдие на национално равнище във връзка с мерките за прилагане на правото на ЕС в областта на опазването на околната среда ([24]), в което подчертава значението на Конвенцията за достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда (Конвенцията от Орхус).

3.7. ЕИСК обръща внимание на факта, че докато предложението на Европейската комисия се отнася само до докладването в областта на околната среда, предписано от законодателството на ЕС, значителна част от докладването в областта на околната среда се предоставя на доброволни начала на равнището на предприятията, синдикалните организации, градовете, общините, другите организации и организациите на гражданското общество.

3.7.1. Примери за такива доброволни дейности, включително доклади в областта на околната среда са: Глобалната инициатива за отчитане (ГИО), в рамките на която се изготвят доклади на корпоративно равнище; доклади на търговски асоциации като инициативата „Отговорна грижа“ в химическата промишленост; и докладите за корпоративната социална отговорност, които често включват екологичен елемент.

3.7.2. Оценките за въздействието върху околната среда и свързаната с тях информация също се предоставят на обществеността като част от системите за управление на околната среда — СУОС и Схемата на Общността за управление по околна среда и одит.

3.7.3. В този контекст активната роля на организациите на гражданското общество при разглеждане на докладите е доказала отдавна своето значение, от една страна, с повишаване на доверието на гражданското общество и на бизнеса, от друга страна. На местно и на международно равнище в областта на информацията относно околната среда също се прилагат процедурите за извършване на оценка на въздействието върху околната среда.

4. **Специфични бележки**

4.1. *Подобряване на прозрачността и субсидиарността*

ЕИСК счита, че предложението на Европейската комисия подобрява прозрачността и осигурява по-лесен за ползване обществен достъп до информацията относно околната среда, като запазва субсидиарността.

4.2. *Опростяване или отпадане на задълженията за докладване*

ЕИСК счита, че за да се намали административната тежест би било полезно да се опрости или да се намери подходящ заместител на процеса на предоставяне на информация въз основа на текст и да се постави акцент върху подобряване на обществения достъп до информация. ЕИСК призовава Европейската комисия да подеме работа по установяването на няколко основни съставни показатели за околната среда, които да бъдат ясни за широката общественост във всички страни от ЕС. Това би улеснило получаването на становище относно опазването на околната среда в държави или региони и би породило инициативи, насочени към намирането възможности за подобрения.

([20]) https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-and-less-costly_en

([21]) Становище на ЕИСК относно „Програма за пригодност и резултатност на регулаторната рамка (REFIT): настояща ситуация и перспективи“ (ОВ C 230, 14.7.2015 г., стр. 66).

([22]) Становище относно „Преглед на изпълнението на политиките на ЕС в областта на околната среда“ (ОВ C 345, 13.10.2017 г., стр. 114).

([23]) ОВ L 41, 14.2.2003 г., стр. 26.

([24]) Становище на ЕИСК относно „Достъп до правосъдие на национално равнище във връзка с мерките за изпълнение на правото на ЕС в областта на околната среда“ (ОВ C 129, 11.4.2018 г., стр. 65).

4.3. *Привеждане в съответствие на графика на докладването*

ЕИСК подкрепя оптимизирането на крайните срокове за подаване на карти на шума и планове за действие съгласно Директива 2002/49/ЕО ([25]), предвиждането на достатъчно време за провеждане на обществена консултация и засилването на участието на гражданското общество при прегледа или преразглеждането на плановете за действие. ЕИСК подкрепя подобни правила в други законодателни актове, при условие че не се намалява качеството и наличието на данни и отчети за околната среда.

4.4. *Опростяване на общите за Съюза прегледи/изясняване на ролите на институциите*

Според ЕИСК е необходимо да се изяснят и да се конкретизират ролите на Комисията и на Европейската агенция за околна среда в съответните процеси на докладване.

4.5. *Подготовка за бъдещи оценки*

ЕИСК приветства факта, че извършената от Европейската комисия оценка е показала редица дублирания, липсващи звена и несъществени изисквания както по отношение на структурата на данните и докладването, така и на изискванията за честота, както и други слабости в тяхната ефективност. ЕИСК е убеден, че ще бъдат открити още слабости в бъдеще. Поради това препоръчва извършването на редовна оценка на функционирането на достиженията на правото на ЕС в тази област. Комисията следва да извърши оценки и да изиска от държавите членки да предоставят информацията, необходима за тези оценки. В своето становище SC/045 относно „Законодателството, което да издържи проверката на времето“ ([26]), ЕИСК препоръчва как да се процедира по отношение на бъдещото законодателство.

4.6. *Данни в контекст*

ЕИСК препоръчва централните бази данни на Европейската агенция за околна среда да бъдат изградени така, че данните и информацията относно околната среда да бъдат свързани с географски, икономически и социални данни, за да могат да се тълкуват всеобхватно и обективно. ЕИСК приветства стъпките на Европейската комисия за въвеждане на по-добро регулиране за намаляване на административната тежест във връзка с прегледа на задълженията за докладване съгласно Регламент (ЕО) № 166/2006 за Европейски регистър за изпускането и преноса на замърсители (ЕРИПЗ) относно задълженията с ограничено значение. Същевременно ЕИСК изтъква необходимостта от спазване на принципа за поверителност по отношение на някои търговски тайни, въпреки че това не следва да бъде пречка за прозрачността и достъпността на докладите и данните в областта на околната среда.

4.7. *Някои конкретни промени*

ЕИСК счита, че в бъдеще предложените промени следва да бъдат адаптирани към особеностите на конкретните правни разпоредби, с които се въвеждат задължения за докладване в областта на околната среда (а не да са направлявани от единен универсален подход). ЕИСК също така подкрепя привеждането в съответствие на крайните срокове за докладване между Директива 2009/147/ЕО (Директивата за птиците) и Директива 92/43/ЕИО (Директивата за местообитанията).

4.8. *Насърчаване на активното участие на обществеността в решаването на въпроси, свързани с околната среда*

ЕИСК призовава организациите за опазване на околната среда да работят по-активно за повишаване на обществената осведоменост за състоянието на околната среда в техните страни или региони. Настойчиво приканва Комисията да ги насърчава и финансира за това.

Брюксел, 12 декември 2018 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Luca JAHIER

([25]) Директива 2007/2/ЕО.
([26]) Становище относно „Законодателство, което да издържи проверката на времето“ (ОВ C 487, 28.12.2016 г., стр. 51).